

VAS-ÉS FÉMMUNKÁS

A ROMÁNIAI VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár: egy évre 100, fél évre 50 Lei
TELEFON 4-50-13

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUKAREST V, STRADA ISVOR No. 11

Tanuljunk, tanítsunk és harcoljunk!

A proletáriátus felszabadulásának első és elengedhetetlen követelménye a proletáriátus szellemi bilincseinek széttörése. Azokat a szellemi bilincseket kell széttörni, amelyeket az uralkodó osztályok évtizedeken keresztül raktak a dolgozó nép millióira. „A tudás hatalom” s ennek tudatában az uralkodó osztályok mindig gondoskodtak arról, hogy ez a „hatalom” ne jusson a dolgozók birtokába. Ezzel a hatalommal megbirkózni, ezt a hatalmat legyőzni nem lehet.

Az elnyomott osztályoknak szabadságiránti feltörekvő küzdelmeit, ha azok nyers erők kirobbanásában jelentkeznek, a fegyveres hatalom felett rendelkező uralkodó osztályok múltban is letörték és mennyivel inkább módjukban áll ez ma, amikor a modern gyilkoló szerszámok fénykorát éri a jelen idők generációja. Megvívhasse-e eredményesen politikai és gazdasági kenyérharcát a proletáriátus — tegyük fel — ha még végső elkeseredésében a legelszántabbban is indul a nagy küzdelemben, a mai haditechnika vívmányaival szemben. A gyorstűzelő ágyuk, a gépfegyverek, a tankok, a motoros ágyuk, a mérges gázbombák, a repülőgépek és még ki tudja hány féle öldöklő szerszámokkal szemben. Nem! A legigazságosabb és legbecsületesebb alapon nyugvó követeléséért indított harcot, a legelszántabb és legáldozatkészebb harcosok is el kell veszítsék.

És mindig így lesz ez, amíg a néptömeg a tudatlanságban, a sötétségben tévelyeg s amíg engedelmes vakeszköze lesz az uralkodó osztályoknak. A proletáriátus nem vívhasse meg végső felszabadulását a nyers erőre támaszkodva, hanem csak a tudásnak, a világosan látásnak, a szolidaritásnak és a szervezkedés hatalmas fegyverének birtokában jut abban a helyzetben, hogy emberi méltóságának megfelelőbb életet biztosítson a maga számára. A munkástömegeket ki kell emelni a tudatlanságból, rá kell vezetni az osztályharc útjára, öntudatra kell ébreszteni, **miáltal képessé válik olyan hatalmas szervezkedésre, amelynek erején minden, a felsőbb osztályok részéről jövő zsarnokság megtörik.**

Hogy a munkásosztály részére ezt az erőt és hatalmat biztosíthassuk elsősorban szükség, hogy tanuljunk és tanítsunk. A kapitalizmus gazdasági válsága és a vele járó politikai mozgalom, a fasizmus és hitlerizmus teljessé tették az eszmék zürzavarát, amely jellemző kísérője a tőkés gazdasági rend válságának. Egyre több a zavaroson gondolkodók, a mindent ferdén látók és közönyösök száma. Sokan vannak, akik a reakció váraiból a szocializmus halálát hirdetik, mintha a szocialista eszme és gondolat megszűnhetne, **amíg a mai gazdasági rendszer szembenálló osztályokra bontja a társadalmat.** Sokan vannak, akik egy-egy ember diktátori tevékenységétől várják a maguk és a tömegek életsorsának márólholnapra való jobbrafordulását. Teljes a zavar eszmei területén és százazrek támolyognak vakon a sötét éjszakában. **Fell kell világosítani a tévelygőket a diktátor imádókat, hogy a diktátorok csak szorosabbra fűzhetik a munkásság rabláncait és kisebbre szabhatják mindennapi kenyerüket. A munkásosztály felszabadulása csak a saját műve lehet. Oda kell kiáltani a szocializmus halálát hirdetőknél, hogy a szocializmus élő**

valóság, amely a társadalmi igazságtalanságokból fakad s amíg ember embert kizsákmányolhat, addig él az eszme, áll az osztályharc.

Ezekben a válságos időkben fokozottabb kötelesség hárul ránk, szervezett szocialista munkásokra, világosságot vinni a sötétségbe: oktatni, tanulni és harcolni. **A tudatlanság ellen harcolni csak tudással lehet.** Csak a tudás teszi még zártabbá sorainkat és szolgáltatja minden tömegmozgalom sikerének első és legfontosabb feltételét, a fegyelmezett politikai cselekvést.

A munkások szakszervezete az a terep, ahol alkaima nyílik mindenkinek a tanulásra és tanításra. Minden szakszervezetnek saját, vagy több szervezetnek együtt közös könyvtára van, amit mindenki igénybe vehet. A pártlapok, a szaklapok, a különböző szocialista sajtókiadványok, a szervezetek által rendezett gyűlések és előadások mind, mind bő alkalmat nyújtanak a tanulásra, csak akarat kell hozzá.

A munkásosztály fel kell készüljön, hogy nagy hivatását betölthesse, saját sorsának intézését hozzáértéssel irányíthassa. A mai idők olyan területeket nyitottak meg számára, amelyek tudást, hozzáértést és gyakorlati érzéket igényelnek. A parlament, a városházák, a munkakamarák, a munkásbiztosító pénztárak és más különböző intézmények, amelyekben a munkásosztály kiverekedte már a maga helyét mind, mind az ismeretek terén egész embereket igényelnek. **Végül fel kell készülni a társadalom irányításának végleges átvételére.**

A szociáldemokrata párt nem átmeneti célokért küzd, hanem az egész társadalmi rendszer megváltoztatásáért, egy új világ megteremtéséért, amelyet szocialisták kell vezessenek.

Azé lesz a jövő, aki dolgozik, küzd érte. **Tanuljunk, tanítsunk és harcoljunk, hogy a miénk, a dolgozó osztályé legyen a jobb jövő.**

A csehországi vas és fémmunkás szövetség közgyűlése

A csehszlovákiai szaktársak országos küldöttgyűlése szeptember 28—30-ig tartatott meg Prágában, melyen 143 küldött vett részt, valamint 8 külföldi testvérszövetség delegátusa.

Az előterjesztett jelentésből megállapítható, hogy a szövetségnek **72.000 tagja van.** A gazdasági válság dacára szaporulatot mutat fel a taglétszám és a tagok harcias szelleméről tanuskodik az **a 245 bérmozgalom, sztrájk és kizárás,** melyet végigharcoltak a tagok nagyszerű eredménnyel. Ezek a mozgalmak 356 üzemben dolgozó 63.511 munkást öleltek fel, 237 esetben teljes, vagy részleges eredménnyel zárultak és csak 8 mozgalom 745 munkásra vonatkozólag zárult eredménytelenül. Új szerződést kötöttek 53-at, melyek 79 üzemre és 14.000 munkásra terjednek ki.

A munkanélküliség főleg az 1934. évben — és azóta — lényegesen csökkent a hadfelszerelési ipar nagy fellendülése következtében. Az 1932—34. években 371 üzemben foglalkoztatott munkások száma 112.276-ról, 117.812-re emelkedett. Azonfelül a 6 hadfelszerelési üzemben a munkások száma 5.457-ről, 10.060-ra emelkedett, a 8 Skoda-üzemben 10.446-ról, 14.977-re, a 3 repülőgépezemben 60 százalékkal és a többi üzemekben is kisebb-nagyobb arányban emelkedett a foglalkoztatott munkások száma.

1934-ben 283 vas- és fémüzemben az üzemi válságmányok 1487 taggal rendelkeznek, melyből 874 mandátummal szaktársaink rendelkeznek.

A hosszantartó válság súlyosan igénybe vette a szövetség anyagi erejét. A szövetség bevétele a jelentés éveiben 66 millió csehkrona volt, ezzel szemben a kiadások 75 milliót tettek ki. A szövetség a 3 év alatt **231 millió csehkrona munkanélküli segélyt fizetett ki,** ehhez az állami hozzájárulás 158 millió. Voltak időszakok, mikor a szövetség **30.000 munkanélküli segélyezett,** vagyis a tagok 40 százalékát. Az utóbbi hónapokban 10.000 tagot segélyez.

Másnemű segélyezésre is sokat adott ki a szövetség. Így, betegsegélyre másfélmillió csehkronát, sztrájk- és kizárási segélyre másfélmilliót, özvegyek és árvák segélyezésére másfélmilliót, szükségsegélyre 1.6 milliót, rendkívüli segélyre másfél-

milliót és rokkantségélyre 1 millió csehkronát fordított. A szövetség készpénzvagyonra az 1934-ik év végén 15.707.540 korona.

A közgyűlés nagy érdeklődéssel kísérte a szövetség elnökének, Hampl szaktársnak az előadását a jelenlegi **gazdasági válságról.** Az előadás után elfogadott határozati javaslat a következő főbb irányelveket tartalmazza: a termelés és fogyasztás összehangba hozása; a jövedelmek igazságos elosztásának a biztosítása; tervgazdaság az összes vállalkozások részére; a köztársaság összes belső erőinek mozgósítását (igénybevétele) a gazdasági válság komoly leküzdésére; a vámtarifák megváltoztatása csakugy, mint az adókra és kartellekre vonatkozó törvények módosítása; az állami kamatláb csökkentése; nagyarányú belső beruházási kölcsön kiírása; a Nemzeti Bank államosítása.

A **szociálpolitika** kérdéséről Kadlec szaktárs tett jelentést. Kifejtette, hogy szükséges a munkaidőt heti 40 órában megállapítani megfelelő munkabérekkel, a kohó és hengerművekre hat órában állapíttassék meg a napi munkaidő. A fizetett szabadságról rendelkező törvény módosítandó úgy, hogy a minimális fizetett szabadság 14 nap legyen; az ifjúmunkások és tanoncoké három hét. Az üzemi válságmányok hatásköre terjesztessék ki a munkások felvételére és elbocsátására. Módosítandó a betegsegélyző, öregségi- és rokkantsági törvény, továbbá a munkanélküliségélyző törvény. Kívánatos az összes szociálpolitikai törvényeket egységesíteni egy törvény keretében.

A munkabérek és árak kérdéséről Bélna szaktárs boncolgatta. Követelte a minimális munkabérek törvénybeiktatását; a megkötött kollektív szerződések kiterjesztését a köztársaság összes üzemre. Kategorikusan leszögezte a kongresszus, hogy a munkások létminimumának biztosítása nélkülözhetetlen abból a célból, hogy a munkásnak, mint fogyasztónak fogyasztóképesége növeltesse és ezzel a gazdasági válság megszüntetése előmozdittassék.

tanácskozás és a vita igen nívós téren mozgott r indvégig. Végül az új vezetőséget választották meg, Hampl szaktárs elnökségének egyhangú kiáltásával.

A fővárosi vasmunkások szervezkedési tevékenysége

A fővárosi különböző vasipari gyárak munkásai között élénk szervezkedési akció indult meg. A helyi csoport vezetősége röpiratot bocsájtott ki, melyben a dolgozó munkásság alacsony munkafeltételeit és munkabéreit ecseteli. Általában mindenütt éhbéretet fizetnek; ugyanakkor napi 10—12 órát dolgoztatnak a munkásokkal; a fizetés szabadság a legtöbb gyárban ismeretlen fogalom; nők és gyermekek naponta 16 órát is dolgoznak és nem ritkák az esetek, amikor egyhuzamban 36 órát is dolgoznak a munkások. Egyes gyárakban a munkások déli szünet alatt sem hagyhatják el a gyár területét, hogy ezzel kényszerülve legyenek a kátrin ehetetlen kosztját fogyasztani. Az egészségügyi berendezések sok kívánni valót hagynak maguk után. Vannak üzemek, ahol hiányzik a klozet, ruhaszekrény stb.

A Malaxa gyár munkásai részére a röpirat kiosztással Craciun Petre, Eltz Joan és Sützberger Béla szaktársak voltak megbízva.

A MUNKÁSOK LETARTOZTATÁSA

Nevezett szaktársak október 19-én kimentek a gyár elé, hogy széjjelosszák a röpiratokat. Rövid idő alatt megjelent a „Balta Albu” csendőrparancsnoka, egy őrmester, aki a munkásokat nyomban tartoztatta, aztán a csendőrposztra kísérte és itt, a szakaszvezetővel együtt súlyosan bántalmazta őket, ellenére annak, hogy a röpirat a cenzuránál jóvá lett hagyva.

A SZÖVETSÉG TILTAKOZÁSA

A Vasmunkás Szövetség az alábbi szövegű tiltakozó memorandumot nyújtotta át a belügyminiszternek:

Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége, Bucuresti Str. Izvor 11.
Szám 525/1935. 21 Okt. 1935.
Miniszter ur!

Az Országos Szaktanács kebelében működő Bucuresti vasmunkás helyicsoport, egy röpiratot bocsájtott ki a gyárakban dolgozó vasipari munkások szervezkedése céljából, — mely szervezkedési jogot a szakszervezetekről szóló törvény rendelkezései biztosítanak.

A röpirat, melyből egy példányt idecsatolunk, előzőleg cenzurázva lett 431/13-X-1935. szám alatt. Október hó 19-én délután 4 órakor Craciun Petre, Eltz Joan és Sützberger Béla vasmunkások kiszálltak a Malaxa gyár előtt, hogy a gyárból kijövő munkások között a röpiratokat széjjelosszák. Azonban rövid idő alatt megjelent a „Balta Albu” csendőrparancsnok csendőrei, akik a fentnevezett munkásokat letartoztatták, a csendőrökre kísérték és itt az őrmester a szakaszvezető segítségével súlyosan bántalmazta őket. A csendőrparancsnok még jobban felháborodott akkor, amikor a munkások nem voltak hajlandók kérésének eleget tenni, hogy átszolgáltassák a Malaxa gyárban dolgozó szervezett munkások névjegyzékét.

Október 20-án megjelent a csoport székhelyén, Str. Izvor 37 szám alatt egy törzsőrparancsnok a csendőrparancsnokságtól, kíséretében egy másik őrmesterrel, akik meggyőződést akartak szerezni, a röpirat törvényességéről. Alulírott rendelkezésükre bocsájtottam a röpirat cenzurázott példányát, miután most már meggyőződést szereztem arról, hogy a munkások röpiratkiosztása legális volt.

De mindeme bizonyítékok ellenére a munkásokat nem bocsájtották szabadlábra, valószínű az ütések alatt keletkezett nyomok miatt, melyk a csendőrparancsnokság barbárságának bizonyítékát képezték.

Október 21-én a munkásokat a csendőrparancsnokságra kísérték egy szakaszvezető felügyelete alatt, aki megmaradt pénzükből (40 lej) kifosztotta őket, azon a címen, hogy ez az összeg az ő autbuszjárat költségének a fedezésére szükséges, azonban a 2-es számú autbuszon nem váltott jegyét.

A törvényesség érdekében, Miniszter ur apellálunk az ön igazságérzetéhez, azzal a kéréssel, hogy szíveskedjen a „Balta Albu” csendőrparancsnok ellen szigorú vizsgálatot indítani, a fent állítottakról meggyőződést szerezni, és az elkövetett visszaélésekkel szemben szigorú megtorló intézkedéseket foganatosítani; egyben pedig rendelkezését kérjük az irányban, hogy a munkások szervezkedési szabadságát ne gátolják meg.

Fogadjja Miniszter ur kiváló tisztelettem nyilvánítását.

Rusu Simion,
titkár.

Jelenleg a csoport tanulmányozás tárgyává teszi, a csendőrök bíróság elé állítását, hivatalos hatalommal való visszaélés, törvénytelen letartoztatás és súlyos bántalmazás címén.

IGY NÉZ KI A SZAKSZERVEZETI SZABADSÁG

A vidéki szervezett szaktársak sok esetben szemrehányást tesznek, hogy a fővárosban dolgozó munkások szervezkedése miért nem tud nagyobb mértékben gyökeret verni.

Ha bár a szervezkedés törvényes jogot képez, a szervezkedési propagandát a csendőrök állandóan üldözik és lábbal tiporják a legegyszerűbb szabadságjogokat csak azért, hogy a munkaadók érdekeit mindenáron szolgálhassák.

ÉS MÉGIS SZERVEZKEDNEK A MUNKÁSOK

Minden terror, minden jogtiprás ellenére, sem tudják a szervezkedési eszmét guzba kötni. Az egyesülés és szervezkedés útján megindult felszabadulási eszmét, sem letartoztatásokkal, sem kínzásokkal, sem munkaadó szolgálatában állított csendőrparancsnokokkal nem lehet feltartoztatni.

vezet erejét biztosítani, ugyanolyan mértékben fog sikerülni a mai gyalázatos állapotokat eltüntetni. Az alakuló gyűlésről szóló tudósításunk a következő: A bánati szakszervezeti tanács nevében Pirovszkij és Cocos elvtársak vezették le a gyűlést. Cocos elvtárs román nyelvi megnyitó beszédében a temesvári C. F. R. munkások szolidaritását és együtérzését tolmácsolta, mert — amint mondotta a C. F. R.-nél dolgozó szervezett munkásság legnagyobb százaléka vasmunkás és így érthető, hogy a kint dolgozó vasmunkások helyzete nem lehet közömbös a C. F. R.-nél dolgozó munkások előtt sem, mert ha valamely követelést támasztanak az igazgatósággal szemben, úgy mindig az a válasz, hogy nézék meg milyen és mennyi bérért dolgoznak a privát vállalatoknál dolgozók. Cocos elvtárs szavai után a szövetség, valamint a szaktanács nevében Pirovszkij szaktárs ismertette az országban dolgozó vasmunkások helyzetét és párhuzant vont a resinai vasmunkások (akik szervezettek) és a szervezetlen temesvári vasasok helyzete között, akik eddig szervezetlenek voltak. Pirovszkij szaktárs után Zabova szaktárs beszélt a szervezet fontosságáról, majd megválasztották a vezetőséget. Elnök lett Pirovszkij Károly, alelnök Mihailovicu Ioan, jegyző

Újraalakult a Temesvári Vasmunkások szakszervezete

A temesvári vasas szaktársaink hosszú évek sikertelen próbálkozásai után a nap-nap után nyomozhatóbbá váló megélhetési viszonyok, nem különben a kapitalisták kiméretlen perfid kizsákmányolásának az elviselhetetlensége miatt belátva azt, hogy emberibb, elviselhetőbb és tisztességes megélhetést csak úgy tud a maga részére biztosítani, ha szervezkedik, október 13-án megalakította osztályharcos szervezetét.

Az a tény, hogy Temesvár vasmunkássága évek óta kikapcsolódva volt az Országos vasmunkásságának az egyteméből, szomorú következményeket vont maga után, mert ma, amikor a rossz gazdasági viszonyok következtében mindenütt rossz a helyzet, de schol sem oly nagy mértékben, mint Temesváron, ahol számtalan üzemből négy-öt lei az órabér, ahol a nyolcórás törvény ellenére, ma is napi tiz és tizenkét órát dolgoznak azért, hogy alkalmat adjanak a kapitalistáknak arra, hogy első alkalmával, amikor csökken a munka, minden további nélkül az utcára dobja őket.

A szervezet megteremtésével temesvári szaktársainknak most oda kell hatniok, hogy példás egyetértésben munkálkodjanak a szervezett naggyátétele érdekében, mert amilyen mértékben sikerül a szer-

Dunai Stefan, I. pénztáros Arató Zoltán, II. pénztáros Botta Mihail szaktársak. Ellenőröknek Zabova Mihail, Márton Antal és Maier József szaktársak, míg a választmányba Roman Gyula, Schvarcz Stefan, Gligor Todor, Lovászki Kálmán, Mészáros Lajos, Nagy George, Pichl Eduard, Ilie Ioan és Heinrich Rudolf szaktársak lettek beválasztva. Pirovszkij szaktárs a megválasztott vezetőség nevében köszönetet mondott megválasztásukért és minden tag támogatását kérte ahhoz a nehéz munkához, melynek célja a szervezet megteremtésén keresztül a tenesvári vasasok emberibb megélhetését biztosítani. Pirovszkij szaktárs egyben bejelentette, hogy a mindenkori befizetések csütörtök este 6 órától 8 óráig és vasárnap délelőtt 10 órától 12 óráig történik. Egyben utasította a közgyűlés az újonnan megválasztott vezetőséget, hogy legközelebb egy újabb gyűlést hívjanak össze, mikor is a vezetőség megtassa be akció programját. Ezzel a lelkes hangulatú gyűlés véget ért.

Üdvözljük a temesvári vasas szaktársainkat sokrainkban és magunknak is az a kívánságunk, hogy a temesvári vasas szervezet legyen méltó önmagához és igyekezzen minél előbb vállalni feladatát sikeresen betölteni.

Henderson Arthur

Meghalt Henderson elvtárs az angol munkásság egyik legkiválóbb vezető egyénisége. Snlyos és szinte pótolhatatlan veszteség érte így az angol, mint az egész világ szocialista munkásmozgalmát. Kiváló egyénisége folytán nemcsak a munkásmozgalom, hanem a világpolitikában is a legelső állampolgárok sorát töltötte ki. Elnöke volt a Népszövetség mellett alakult nemzetközi leszerelési konferenciának. Mi mint vasmunkások azért is tekinthetünk büszkére öntudattal Henderson életére, mert mint egyszerű vasmunkás kezdte magasan ívelő pályafutását.

Henderson 1863. szeptember 13-án született Glasgouban. Vasmunkás szakmát tanult, huszéves korában belépett a newcastlei vasmunkás szakszervezetbe, ahol hamarosan vezető szerephez jutott. A munkáspártnak (1900) megalakulásától kezdve tagja volt. 1903-ban Darlington város polgármestere és ugyanazon évben a durhami kerület képviselője lett és 1908—1910, majd 1914—1917 között a munkáspárt parlamenti frakciójának elnöke. 1915-ben az Asquith kormányzat mint első munkáspárti képviselő, előbb közoktatásügyi, majd postaiügyi minisztere. 1916-ban Lloyd George öttagú háborús kormányának tagja egészen 1917 augusztusáig, amikor lemond a miniszterségről, mert a területelhódítás és hadiküzpótlás nélküli békekötés mellett szállt síkra.

A háború után erősen dolgozott a szakszervezeti és szocialista Internacionálé helyreállításán. 1924-ben a Mac Donald munkáskormányzatban belügyminiszter és 1929-ből második munkáspárti kormány külügyminisztere volt. 1931-ben a leszerelési konferencia elnökévé választották s a világbéke érdekében kifejtett tevékenységéért megkapta a Nobel-féle békedíjat.

Henderson személyében az angol munkáspárt most különösen a választások előtt sokat veszített, mert hatalmas tapasztalataival és tekintélyével sokat segíthetett volna ebben a kétségtelenül nagy küzdelemben. Emlékét kegyelettel fogja megőrizni a világ munkássága.

Mozgalom előtt állanak a zernesti papirgyár munkásai

A Cellulozé gyárban megkötött kollektív szerződés után, megmozdultak a papirgyárban dolgozó munkások is. Október 20-án, vasárnap, a papirgyár munkásság gyűlést tartott, amelyen a gyár munkásságának többsége részt vett. A gyűlés napirendjén szerepelt a megalkotandó memorandum, amely a munkásság követeléseit kell magába foglalja. Október 24-én újból gyűlést tartott a munkásság és itt végleges formát adtak a benyújtandó memorandumnak.

A memorandum úgy a gyárigazgatóságnak, mint a munkügyi Inspektornak be lett terjesztve.

A szaklap jövő számában részletes ismertetést fogunk nyújtani a memorandumban foglalt pontokról és a tárgyalások eredményéről.

A gyárban mintegy 400 munkás dolgozik.

Hunyadmegyei vasmunkás szakszervezeti konferencia

A hunyadmegyei vasmunkás szervezetek kiküldöttjei, nevezetesen Lupeni, Petrosani, Lonya, Petrița, Vulcan, Hundoara, Criseni és Aninosa helységei szervezeteinek képviselői október 16-án kerületi konferenciát tartottak a Lupeni vasmunkás otthon helyiségében. A kerületi konferencia napirendjén a következő pontok szerepeltek:

1. A kollektív szerződés.
2. Oktató tanfolyam felállítása.
3. Temetkezési alap létesítése családtagoknak.
4. Szövetkezeti műhely felállítása.
5. Szervezkedés.

A szövetség nevében Muntean, a kerület titkárának részéről Gärboveanu szaktársak vettek részt a konferencián. A résztvevők Lăscău szaktársat (Hundoara) választották meg elnöknek, aki egyben a megyei szaktanács alelnöki tisztségét tölti be. A napirendi pontok előadója Gärboveanu szaktárs kerületi titkár.

Az első napirendi pontnál Gärboveanu szaktárs részletes ismertetést nyújt, a lejárt kollektív szerződés utáni helyzetről és adatokkal bizonyítja, hogy az elsőrendű élelmickek árai 25—30 százalékkal emelkedtek, de ennek ellenére, a bányatársulat igazgatósága elutasította a munkások béremelés iránti követelését, minek következtében a munkakonfliktus a Semitőszéki döntő bírósághoz utaltatott. Rámutat továbbá arra, hogy az ügy aktái még június 2-án fellettek terjesztve a döntőbírósághoz, de a döntőbíróság elnöke a mai napig sem tüzte ki a tárgyalásokat.

Több szaktárs felszólalása után a konferencia határozatot hoz, hogy a döntőbírósági tárgyalások kitüzésére az illetékes forumoknál intézkedések tétessenek.

A második napirendi pont ügyében a konferencia elhatározza, hogy a vasmunkás szakszervezetek tagjainak nevelésére Petrosaniban október tanfolyamot állít fel.

A harmadik napirendi pontra vonatkozóan a konferencia, egy kerületi temetkezési alap létesítését határozza el, a szakszervezeti tagok családtagjainak begyélyezésére.

A negyedik napirendi pontnál, Gärboveanu szaktárs megbizatik, hogy egy szövetkezeti alapon és több ágazattal bíró műhely felállítását tegye tanulmány tárgyává és dolgozzon ki egy programot, hogy ezen az uton lehetővé tétessék az ifjú munkások szakmai alkalmazása, akiket a bányatársulat megfelelő iskolaképzés hiányában nem alkalmaz munkában.

Az ötödik napirendi pont előadója Muntean szaktárs szövetségi titkár volt, aki a munkásság általános gazdasági helyzetét és a munkás szakszervezetek jelentőségét vázolja.

MÜHELY-ÉRTEKEZLETÉK A ZSILVÖLGYÉBEN

Petrosani. A vasmunkás helyicsoporthoz október 12-én műhely-értekezletre hívta össze tagjait, amelyen megjelent a csoport tagjainak többsége. Az értekezletet Gärboveanu szaktárs nyitotta meg, aki beszédében részletes ismertetést nyújtott a helyi mozgalom viszonyairól. A szövetség nevében Muntean szaktárs szóllalt fel, ismertette a munkásmozgalom általános helyzetét és a szakszervezeti mozgalom jelentőségét.

Lupeni. A Lupeni, vasmunkás helyicsoporthoz október 13-án zajlott le. A taggyűlés megnyitása előtt az I. M. S. R. munkásdalárda énekelte munkásdalokat. Moldován elnökszaktárs nyitotta meg a taggyűlést. Megnyitó beszédében üdvözli Muntean és Gärboveanu szaktársakat mint a szövetség és kerületi szaktanács kiküldöttjeit. Továbbiak során bejelentéssel Hegedűs Péter szaktárs hallálta, kinek emlékére a gyűlés egy percnyi felállással adózik. Muntean és Gärboveanu szaktársak, román és magyar nyelven ismertetik az általános gazdasági helyzetet és a szakszervezeti mozgalom jelentőségét. A taggyűlés tiltakozását fejezte ki az új kollektív szerződés megkötésére irányuló tárgyalások halogatásával szemben és követeli a tárgyalások időpontjának sürgős kitüzését. Tiltakozott továbbá a közgyűlés az ellen az imperializmus ellen, amely egy újabb háborút akar előidézni. A taggyűlés délután 5 órakor ért véget.

Aninosa. Az aninoszai vasmunkás helyicsoporthoz október 14-én, a Lonyai helyicsoporthoz 15-én és a Vulcani helyicsoporthoz 16-án tartották műhely-értekezleteket, amelyeken Muntean szaktárs szövetségi és Gärboveanu szaktárs kerületi titkárok vettek részt. Az Aninoszai értekezleten Crăciun, a Lonyai értekezleten Kis és a Vulcani értekezleten Vuždugan szaktársak elnökölték.

Gärboveanu szaktárs a zsilvölgyi munkásmozgalom helyzetéről tart kimerítő ismertetést. Muntean szaktárs szövetségi titkár az általános gazdasági helyzetet és a munkás szakszervezetek célját és jelentőségét ismerteti.

8 napi sztrájk után, mely idő alatt a munkásság öntudatos módon kitartott, a tárgyalások az igazgatóság kérésére újból felvétettek és a konfliktus tárgyat képező pontok legnagyobb részében sikerült megegyezést teremteni.

A munkabérek felemelésére egy — az igazgató, főmester és a bizalmiférfiakból álló bizottság alakult. Ez a bizottság a megegyezés után követő napon megkezdte munkáját, hogy a munkabér felemelése, az igazgatóság által előzően bemutatott elvek alapján eszközölje. A béremelés 15—20 százalék között ingadozik.

A sztrájkból kifolyólag egyetlen munkás sem bocsájtható el.

Hasonlóképpen nem bocsájtható el a munkás munkahiány esetén, hanem ahelyett a munkaidő leszálítandó, hogy minden munkás létfeltétele biztosítva legyen.

Az akkordban dolgozó munkások, ha akkord munkával nem keresik meg az órabérben megjelölt fizetést, ez esetben órabéreiket kapják.

Az akkord tarifa a műhely falára kifüggesztendő.

A bérek kifizetése borítékban történik és a törvényes visszatartások külön lesznek megjelölve.

A fizetéses szabadságra és betegség esetén az első 7 napra járó fizetésre vonatkozó törvényes rendelkezések be lesznek szigorúan tartva.

A munkaidő napi 8 óra. Tulórázás esetén a túlórák 25 százalékos bértöbblettel fizetendők.

A megegyezés határideje, törvénytörvény szerint 6 hónap, tekintve, hogy a felek külön lejárati határidőt nem kötöttek ki.

Ezen pontokban létrejött megegyezés alapján 8 napi sztrájk után a munkások felvették a munkát azzal az elhatározott szándékkal, hogy a szakszervezetnek hű tagjai maradnak, mert csak ezen az uton vélik megalapozni gazdasági helyzetüket és csak így vihetnek egy kis fényforrást és boldogságot családjaik fészkeibe.

Szervezkednek a petróleumiparban dolgozó munkások

Vasárnap, október hó 6-án a petróleumiparban dolgozó Ploesti vasmunkások ülést tartottak a munkáshon helyiségében, ahol a szervezkedési akció megindítását határozták el. Ez alkalommal a munkások új vezetőséget választottak az alábbiak szerint: Elnök Ene Nicolae, alelnök Nicolae Alexandrescu, pénztárnok Ciusdel Gheorghe, másodpénztárnok Alexin Dumitru, titkár Mihai Aristidie, ellenőr Mihailescu Constantin, Savu Gheorghe; vezetőségi tagok: Dumitru Gheorghe, Ciofu Gheorghe. Az új vezetőség felhívást intéz a gyárakban dolgozó munkássághoz, hogy minél hamarabb kezdje meg a szervezkedési folyamatot, abból a célból, hogy a munkabéreket megjavítsák és kollektív szerződések kötessenek.

A vezetőség szervezkedésre hívja fel az ifjummunkás tömegeket is.

Rámutat a vezetőség, hogy az „Unirea” és „Orion” üzemek munkásai mozgalom előtt állanak és figyelmezteti a tömegeket, hogy a mozgalom megkezdése előtt lépjenek be a vasmunkás szervezetbe.

Továbbiak során a vezetőség a román fasizmus veszélyére mutat rá; ez a fasizmus a romániai kapitalizmus érdekében a proletárság lelkiismeretét akarja megnyerni.

Több helyi jelleggel bíró ügy elintézése után, a vasmunkások ülése bezárul.

VASMUNKÁSOK

1936. ÉVI

LESEBNAPIÁRA

december hó 1-én jelenik meg

gazdag tartalommal. A naptár pótolhatatlan kézikönyv minden vas és vegyipari munkás számára
A naptár ára **20 lej**, melyből 10% a viszonteladót illeti meg.

Megrendelhető a szövetség központi titkár-
ságánál, București Str. Isvor 11.

A megyesi edénygyári munkások mozgalma

A drágasági hullám következtében és egy jobb jövő kiküzdésének a reményében, a megyesi edénygyár munkásai szeptember hó 23-án bérmozgalmat indítottak. A tárgyalások Dr. Virgil Buzea sebenedi Munkaügyi Inspektor elnökle mellett kezdődtek. A gyárat Dr. Daróczy ügyvéd, a munkásokat Rusu a Vasmunkás Szövetség titkára képviselték.

Követeléseiket a munkások memorandumba foglalták, melyet előzően az igazgatóságnak és a munkaügyi inspektornak felterjesztettek. 25 százalékos béremelést, a Bedaux munkarendszer eltörlését, az akkordmunka rendszer és a fizetési rendszer tisztázását, a bizalmiférfiak elismerését, a szervezkedési jog tiszteletben tartását, a törvények rendelkezéseinek betartását, a pihenő szabadság folyósítását és a 8 órai munkaidő betartását követelték a munkások.

Még a tárgyalások elején Dr. Daróczy nehézségeket igyekezett támasztani a meghatalmazás érvényes körül. Azt akarta mindenáron kisütni, hogy a meghatalmazáson levő aláírások száma nem elégséges arra, hogy a delegátusok törvényesen képvisel-hessék a munkásságot. A munkaadó képviselője eme elképzelését arra alapította, hogy nem volt hajlandó elismerni az üzemben levő tényleges szekciókat, továbbá e szekciók beosztását oly módon kívánta eszközölni, hogy ezen az alapon kitűnjék, a meghatalmazáson levő aláírások számának a kisebbsége, miáltal nem lenne jogszerűsége a munkásságnak a bérmozgalom megindítására.

Azonban Rusu szaktárs ellenérveléseinek és bizonyítékainak súlya alatt, a munkaadó képviselőjének alapelvei teljesen összeomlottak és a munkaügyi Inspektor azt a hivatalos álláspontot kellett képviselje, hogy a meghatalmazásban foglalt munkásküldöttek,

eleget tettek a törvény rendelkezésének és mint ilyenek elismertettek.

A felek közös megállapodással október 4-ére halasztották el a tárgyalásokat.

Az október 4-én megtartott tárgyalások nem vezettek eredményre, miután Daróczy nyilatkozatot olvasott fel, hogy az igazgatóság egyetlen pontot sem ismer el, a memorandumban foglalt követelésekhez. Ilyen helyzet közepette a munkaügyi Inspektor a megnevezéséről szóló jegyzőkönyvet lezárta és a felek mozgási szabadságot kaptak a cselekvésre. Ugyanaznap délután a vállalat mintegy 600 munkása lelkiileg és szervezettel teljesen felkészülve beállította a munkát. A gépek, prések, motorok, kályhák, megszüntek működni a szolidaritás jelöl azokkal szemben, akik annyi hozzáértéssel és felfüggetléssel kezelték őket. Sír csend vált urává az egész gyár területén. A gyár vezetői keserűen bámulták e csend szomorú képét.

Kiforrott öntudatban, felemelt fővel és büszke határozottsággal, hagyták el a gyár területét, férfiak, nők és gyermekek egyaránt és megindultak a szakszervezet helyiségebe. Minnyájan tisztában voltak azzal a ténnyel, hogy csak egy határozott és a végletekig kitartó harc árán, a szolidaritás legteljesebb jegyében, lesznek képesek életfeltételeiket jobbá tenni.

Rusu szaktárs, a Szövetség titkára mélyreható beszédet intézett a sztrájkoló tömeghez, rámutatva többek között a tárgyalások menetére, az okokra, melyek közrejátszottak a megegyezés létrehozásában, valamint a munkásság gazdasági és társadalmi helyzetére. A munkástömeg egyöntetű határozattal kitaró lfkesedéssel kimondja, hogy a sztrájkot a legvégsőbb fokig teljes szolidaritással a győzelemig folytatja.

